

SOK-YHTYMÄ

Tilinpäätöstiedote 1.1.–31.12.2008

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Kaupan yleinen toimintaympäristö 2008

Taloudellinen toimeliaisuus väheni huomattavasti vuoden 2008 viimeisellä neljänneksellä maailmanlaajuisesti. Maailmantalous on siirtymässä yhtäaikaiseen globaaliin laskusuhdanteeseen. Talouden taantumien odotetaan olevan laaja-alaista ja varsin pitkäaikaista. Näkymiä heikentävät kansainvälinen rahoituskriisi ja eräiden maiden asuntomarkkinoiden ongelmien heijastuminen reaalityömarkkinoille. Euroopan Unionin alueella bruttokansantuotteen (BKT) kasvun ennakoitaan jäävän noin yhteen prosenttiin vuonna 2008.

Kansainvälisen rahoituskriisin vaikutukset ulottuivat loppuvuonna myös Suomen reaalityömarkkinoille. Viime vuoden BKT:n kasvun ennakoitaan jäävän selvästi alle kahden prosentin. Loppuvuoteen painottunut negatiivinen talouskehitys ei ehtinyt vielä vaikuttaa merkittävästi kaupan toimintaympäristöön. Kulutusta piti yllä hyvänä jatkunut työllisyyskehitys. Kaupan kannalta tärkeätä kansantalouden palkkasummaa kasvatti myös koko-aikatyön suhteellinen lisääntyminen. Negatiiviset uutiset taloudesta ja työllisyydestä voimistivat kuluttajien luottamuksen laskua loppuvuonna. Kuluttajien lisääntynyt varovaisuus näkyikin joulukaupassa, joka jäi edellisen vuoden tasolle.

Kuluttajahintojen nousu oli viime vuonna voimakasta. Vuoden keskimääräinen inflaatio nousi 4,1 prosenttiin. Kuluttajahintoja nosti vuodessa eniten elintarvikkeiden ja asumisen kallistuminen. Asumiskustannuksia kohottivat vuokrankorotukset sekä sähkön hinnan ja korkotason nousu. Inflaatio Suomessa oli euroaluetta korkeampi.

Euroalueen inflaatio piti Euroopan keskuspankin ohjauskoron varsin korkealla lähes koko vuoden. Lokakuun alussa Euroopan keskuspankki aloitti koronlaskujen sarjan talouskasvun ja inflaation hidastuttua. Ohjauskorkoa on laskettu vajaassa kolmessa kuukaudessa yli kaksi prosenttiyksikköä. Inflaatiopaineiden vähennyttä korkotason uskotaan edelleen laskevan.

Suomen vähittäiskaupan myynnin arvo ilman autokauppaa kasvoi marraskuun 2008 loppuun mennessä Tilastokeskuksen mukaan 6,1 prosenttia. Vähittäiskaupan kasvu vaihteli toimialoittain edellisvuotta enemmän. Päivittäistavarakaupan myynnin kasvu oli Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan 8,2 prosenttia marraskuun loppuun mennessä. Kasvu johtui pääosin hintojen noususta määrällisen kasvun jäädessä vain 0,8 prosenttiin. Päivittäistavarakauppa ry:n mittaama myynnin arvon kasvu oli 0,5 prosenttiyksikköä korkeampi.

Tavaratalokaupassa oli kasvua marraskuun loppuun mennessä Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan 5,2 prosenttia. Päivittäistavarakauppa ry:n mittaama tavaratalokaupan kasvu vuodelle 2008 oli 5,8 prosenttia. Pukeutumisen kauppa kasvoi 5,5 prosenttia lokakuun loppuun mennessä. Kodinkoneiden laskevan hintatason takia myynnin arvo toimialalla kasvoi vain 0,4 prosenttia. Määrällistä kasvua myynnissä oli 7,1 prosenttia. Rautakaupan myynnin 3,9 prosentin kasvusta pääosa tuli hintojen noususta. Määrällistä kasvua alalla oli lokakuun loppuun mennessä vain 0,4 prosenttia.

Maatalouskauppaa vauhdittivat vuonna 2008 metsätulot ja kohonneet viljan hinnat. Vuosi oli poikkeuksellinen. Sitä leimasivat raaka-aineiden ja tuotantopanosten suuret hinnanvaihtelut. Konekaupan markkinat olivat lievästi laskevat.

Autokaupan myynnin arvo kasvoi 4,6 prosenttia. Autoverouudistuksen seurauksena myynnin määrä kasvoi arvoa enemmän. Uusien henkilöautojen rekisteröinnit lisääntyivät 11,2 prosenttia edellisvuodesta.

Suomen hotelleissa kirjattiin lähes 14,6 miljoonaa yöpymistä marraskuun loppuun mennessä. Yöpyemisten määrä oli 2,4 prosenttia edellisvuotta korkeampi. Hotellihuoneiden käyttöaste nousi 0,4 prosenttiyksiköllä 54,2 prosenttiin. Anniskeluravintoloiden myynti kasvoi noin 3,5 prosenttia. Määrällisesti kysyntä supistui, koska myyntihinnat kohosivat runsaat 5 prosenttia. Kysynnän supistuminen kohdistui selvästi alkoholijuomien ravintolakäyttöön ruokamyynnin jatkaessa edelleen lievää kasvuaan.

Kaupan alan työllisten määrä kasvoi selvästi marraskuun loppuun mennessä. Kaupan palkansaajia oli keskimäärin 274 000, mikä oli 6 000 enemmän kuin edellisellä vuonna.

Konsernirakenteen muutokset

Tilikauden muutokset

Yrityshankinnat, -perustamiset ja -järjestelyt

SOK osti tammikuussa tytäryhtiöltään Maan Auto Oy:ltä tämän tytäryhtiön Automaa Oy:n koko osakekannan.

SOK perusti tammikuussa kaksi uutta tytäryhtiötä, SOK Real Estate Int. Oy:n ja SOK Retail Int. Oy:n. Lisäksi SOK perusti tammikuussa uuden tytäryhtiön UAB Prisma LT:n Liettuaan marketauksen harjoittamista varten. SOK Retail Int. Oy perusti maaliskuussa tytäryhtiö OOO Prisman Pietariin. Ensimmäinen Prisma Superstore avattiin kesäkuussa Pietarin ydinkeskustaan.

SOK Real Estate Int. Oy perusti maaliskuussa Pietariin tytäryhtiöt OOO Real Estate Managementin ja OOO Real Estate 1:n sekä heinäkuussa tytäryhtiö OOO Real Estate 2:n.

SOK hankki kesäkuussa omistukseensa 25 prosentin osuuden yhteispohjoismaisen hankintayhteisliittymä Coop Tradingin osakkeista. Coop Trading A/S vastaa päivittäistavaroiden ja päivittäistavarakaupassa myytävien non food -tuotteiden hankinnasta Pohjoismaiden osuuskaupoille. Osakekaupan myötä Tanskan, Ruotsin, Norjan ja Suomen osuuskaupparyhmittymät omistavat kukin yhtiöstä neljänneksen.

Suomen Spar Oy:n osakkuusyhtiö Eurospar Oy myytiin kesäkuussa. Eurospar Oy:n lukuja ei ole yhdistelty konsernin lukuun.

Inex Partners Oy:n osakkuusyhtiö Luppola Oy myytiin elokuussa. Luppola Oy:n lukuja ei ole yhdistelty konsernin lukuun.

Hankkija-Maatalous Oy osti syyskuussa loput Suomen Rehu Oy:n osakkeet Lännen Tehtaat Oyj:ltä. Suoritettu osakekauppa on jatkoa kesäkuussa 2007 toteutetulle osakekaupalle, jolloin Hankkija-Maatalous Oy osti 51 prosenttia Suomen Rehun osakkeista.

OOO Real Estate 1 osti syyskuussa 50 prosentin osuuden OOO Kareliasta. SOK Real Estate Int. Oy osti syyskuussa OOO Otel Plus, SH Vasilievskyn kiinteistön Pietarissa.

SOK osti syyskuussa Kiinteistö Oy Joensuun Lemmikin koko osakekannan. SOK:n osakkuusyhtiö Kauppakeskus Mylly Oy osti syyskuussa Kiinteistö Oy Kuloisten Kauppakeskuksen koko osakekannan Nordisk Renting Oy:ltä. Kauppakeskus Myllyn omistavat puoliksi SOK ja Turun Osuuskauppa.

SOK perusti lokakuussa Kiinteistö Oy Peltokuumolantie 4 B:n Hyvinkäälle. Yhtiön toimialana on hallita vuokraoikeudella määrälä tontista sekä omistaa ja hallita mainitulle määrälälle rakennettavaa toimisto-osan laajennusta.

SOK osti joulukuussa tytäryhtiöltään Inex Partners Oy:ltä tämän tytäryhtiön Meira Nova Oy:n koko osakekannan.

Myynnit ja toiminnan lopettamiset

Suomen Rehu Oy:n tytäryhtiön Rehu Eesti Oü:n toiminta lakautettiin maaliskuussa.

SOK myi heinäkuussa omistamansa Elielin Pysäköinti Oy:n osakkeet Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmariselle. SOK omisti yhtiöstä 22,2 prosenttia.

SOK myi joulukuussa Kiinteistö Oy Korjalan Keskukseen ja Kouvolan Korjalan Toimistokiinteistöt Oy:n osakkeet Osuuskauppa Ympäristölle.

Fuusiot

Lännen Rehu Oy sulautui emoyhtiöönsä Suomen Rehu Oy:öön huhtikuussa.

Merso Oy, Niittypolun Sijoitus Oy, Ruokaykkönen Oy ja InterSpar Oy fuusioituivat Suomen Spar Oy:öön kesäkuussa.

Oy Motortrans Ab fuusioitui Maan Auto Oy:öön syyskuussa.

Suomen Rehu Oy fuusioitui joulukuussa Hankkija-Maatalous Oy:öön.

Tilikauden jälkeiset muutokset

Tapiolan Sokos Oy:n liiketoiminta myytiin Helsingin Osuuskauppa Elannolle 1.1.2009.

Hankkija-Maatalous Oy osti 1.1.2009 Rainex Yrityspalvelu Oy:n rakennustarvikekauppaliiketoiminnan. Rainex Yrityspalvelu Oy:n muu liiketoiminta (Premium Trading -suurtalousyksikkö) myytiin Meira Nova Oy:öön.

SOK osti 26.1.2009 Länsiauto Oy:ltä Kiinteistöyhtiö Autokiinteistöt Oy:n koko osakekannan. Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita Hämeenlinnassa sijaitsevaa myymälä- ja korjaamoraikennusta.

OOO Real Estate 1 osti 29.1.2009 loput 50 prosenttia OOO Kareliasta. Kaupan seurauksena OOO Karelia on OOO Real Estate 1:n täysin omistama tytäryhtiö. Kaupan lopullinen toteutuminen vaatii viranomaisrekisteröinnin, jota odotetaan kevään 2009 aikana.

SOK-yhtymän liikevaihto segmentteittäin

SOK-yhtymän liiketoiminta on jaettu operatiivisen seurannan mukaisesti kauppa- ja pankkitoiminnan segmentteihin. Kauppatoiminta on edelleen jaettu toimialaa kuvaaviin segmentteihin. Kauppatoiminnan tietoina esitetään kaikki muu liiketoiminta pankkitoimintaa lukuun ottamatta.

Kauppatoiminnan liikevaihto vuonna 2008 oli yhteensä 8 892 miljoonaa euroa, jossa oli lisäystä 13,9 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Liikevaihdon kasvu 1 084 miljoonaa euroa ai-

heutuu pääosin hankintatoimintaan kuuluvan polttonestekaupan kasvusta sekä palvelutoimintaan kuuluvan osuuskauppojen tavarahankintaan liittyvän OVT-laskutuksen kasvusta. Ulkomaisen liiketoiminnan osuus kauppatoiminnan liikevaihdosta oli 2,1 prosenttia eli 187 miljoonaa euroa. Pankkitoiminnan liikevaihto oli 30 miljoonaa euroa (ed. v. 7 milj. €, pankkitoiminta käynnistyi vuonna 2007).

SOK-yhtymän liikevaihto segmentteittäin

	Milj. € 1.1.–31.12. 2008	Milj. € 1.1.–31.12. 2007	± ed. v. %
Marketkauppa	155	134	15,2
Matkailu- ja ravitsemiskauppa	268	245	9,4
Auto- ja autotarvikekauppa	322	378	-14,9
Maatalouskauppa	1 140	987	15,5
Hankintatoiminta	4 917	4 160	18,2
Palvelutoiminta	6 023	5 301	13,6
Kauppatoiminnan sisäisten erien eliminointi ¹⁾	-3 931	-3 396	15,8
Kauppatoiminnan liikevaihto ²⁾	8 892	7 808	13,9
Pankkitoiminnan liikevaihto ²⁾	30	7	333,2
Kauppa- ja pankkitoiminnan välisten erien eliminointi	-3	-2	45,2
SOK-yhtymä yhteensä	8 918	7 813	14,2

¹⁾ Eliminoinnit sisältävät segmenteille allokoimattomien liike-toimintojen liikevaihdon (Suomen Spar Oy:n sekä Tapiolan Sokoksen liikevaihdon) sekä kauppatoiminnan segmenttien välisten liiketapahtumien eliminoinnit. Segmenttien väliset eliminoinnit sisältävät konsernin sisäistä OVT-laskutusta 3 630 miljoonaa euroa (ed. v. 3 158 milj. €).

²⁾ Kauppatoiminnan operatiivinen liikevaihto eroaa konsernin kauppatoiminnan tuloslaskelman liikevaihdosta viisi miljoonaa euroa kauppa- ja pankkitoiminnan välisistä eliminoinneista johtuen. Samasta syystä pankkitoiminnan operatiivinen liikevaihto eroaa konsernin pankkitoiminnan tuloslaskelman liikevaihdosta miljoona euroa.

Kauppatoiminnan liikevaihto

Marketkauppa

Marketkauppa sisältää Virossa, Latviassa, Liettuassa ja Pietarissa harjoitettavan liiketoiminnan. Virossa toiminta keskittyy Tallinaan, missä on viisi Prisma-yksikköä. Latviassa on yksi Prisma. Liettuassa on perustettu johto-organisaatio ja suunnitelman mukaan ensimmäinen Prisma avataan syksyllä 2009. Pietarissa perustettiin market-organisaatio ja avattiin kaksi Prismaa. Marketkaupan liikevaihto oli 155 miljoonaa euroa, missä oli kasvua 15,2 prosenttia.

Matkailu- ja ravitsemiskauppa

SOK-yhtymässä matkailu- ja ravitsemiskauppaa vuonna 2008 harjoittivat Suomessa toimiva Sokotel Oy, Virossa toimiva AS Sokotel sekä Venäjällä toimiva OOO Sokotel.

Sokotel Oy:n liikevaihto oli 241 miljoonaa euroa ylittäen edellisvuoden tason 5,3 prosentilla. Huonetuotto kehittyi edelliseen vuoteen nähden positiivisesti keskihinnan kohoamisen myötä.

Tallinnassa Sokos Hotel Virun hotelli- ja ravintolatoimintaa harjoittavan AS Sokotelin liikevaihto väheni edellisvuodesta 15,7 prosenttia ja oli 15 miljoonaa euroa. Liikevaihdon pienentymiseen vaikuttivat Tallinnan hotellikapasiteetin huomattava kasvu ja hotellimarkkinan koventunut hintakilpailutilanne.

Pietarissa SOK-yhtymän matkailu- ja ravitsemiskauppaa harjoitti OOO Sokotel. Pietariin avattiin vuoden 2008 aikana Holiday Club St. Petersburg sekä kaksi Sokos Hotellia. Yhtiön ensimmäisen liiketoimintavuoden liikevaihto oli 15 miljoonaa euroa. Talven yleinen matalasesonki yhdistettynä kansainväliseen talouden tilanteeseen aiheutti myynnin laskua loppuvuotta kohden. Lisäksi rakennusprojektien valmistusaikatauluihin liittynyt epävarmuus esti tehokkaan ennakkomyynnin, joten hotellien myynnin kehitys ensimmäisinä kuukausina oli odotettua hitaampaa.

Auto- ja autotarvikekauppa

SOK-yhtymän auto- ja autotarvikekaupan liikevaihto Suomessa laski 9,3 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna ja jäi tavoite- tasosta merkittävästi. Laskun aiheutti pääosin autoveromuutoksen aiheuttama keskihintojen lasku, kysynnän rakenteen muutos pienempiin ja edullisempiin automalleihin, sekä vaihtoautojen hintakehityksessä tapahtunut merkittävä lasku.

Uusien henkilöautojen kokonaismarkkina oli 139 647 kappaletta, jossa oli kasvua edelliseen vuoteen 11,2 prosenttia. Kasvuun vaikuttaa edellisen vuoden autoveromuutos, joka aiheutti loppuvuoden rekisteröintien siirtymisen vuodelle 2008. Peugeot-henkilöautojen markkinaosuus oli 4,2 prosenttia, jossa oli laskua edelliseen vuoteen verrattuna 0,6 prosenttiyksikköä. Ford-henkilöautojen markkinaosuus oli 7,1 prosenttia, jossa oli kasvua edelliseen vuoteen verrattuna 0,7 prosenttiyksikköä. Pakettiautojen kokonaismarkkina vuonna 2008 oli 15 522 kappaletta ja laski edellisestä vuodesta 8,1 prosenttia.

Loppuvuonna yleisen taloudellisen tilanteen seurauksena henkilöautojen marras- ja joulukuun rekisteröinnit jäivät vähäisiksi. Marraskuussa rekisteröintejiä oli 6 447 ja joulukuussa 4 474 kappaletta.

Maatalouskauppa

Maatalouskaupan, joka sisältää rauta- ja rakennustukkukaupan, liikevaihto kasvoi edellisvuodesta 15,5 prosenttia ollen 1 140 miljoonaa euroa. Myynnin kasvuun vaikutti merkittävästi lannoitteiden, rehujen, viljan ja polttoöljyn maailmanmarkkinahintojen nousu. Hankkija-Maatalous Oy:n vähittäisrautakaupan liikevaihto jäi edellisen vuoden tasolle. Maatalouskoneiden kysyntä jatkui voimakkaana ja päättyneen vuoden aikana myytiin aikaisempaa enemmän traktoreita ja maatalouden työkoneita. Rehujen myyntimäärät laskivat markkinoiden kokonaiskysynnän laskun ja lisääntyneen tarjonnan seurauksena. Rainex Yrityspalvelu Oy:n rauta- ja rakennustukkukaupan liikevaihto laski syksyllä alkaneen rakentamisen taantumisen seurauksena edellisvuodesta 10,0 prosenttia ollen 85 miljoonaa euroa.

Hankintatoiminta

Hankintatoiminta koostuu Inex Partners Oy:n S-ryhmän päivittäistavaroiden hankinta- ja logistiikkapalveluista sekä erikoistava-

rakaupan logistiikkapalveluista, Meira Nova Oy:n HoReCa-alan hankinta- ja logistiikkapalveluista, Intrade Partners Oy:n käyttötavaroiden hankinta- ja logistiikkapalveluista sekä North European Oil Trade Oy:n polttonesteiden hankinnasta.

Inex Partners Oy:n liikevaihto oli 1 983 miljoonaa euroa, jossa oli kasvua edelliseen vuoteen 10,1 prosenttia. Liikevaihdon kehitys perustuu S-ryhmän hyvään vähittäiskaupan kehitykseen.

Meira Nova Oy:n liikevaihto 299 miljoonaa euroa oli suunniteltua parempi ja kasvoi 17,4 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Myynti S-ryhmään kasvoi 43 prosenttiin kokonaismyynnistä ja oli 22,1 prosenttia edellistä vuotta suurempi.

Intrade Partners Oy:n liikevaihto kasvoi 8,6 prosenttia edellisestä vuodesta ja oli 753 miljoonaa euroa. Kaikkien merkittävien asiakasketjujen liikevaihto kasvoi. Voimakkainta kasvu oli Prisma-ketjussa, 10,1 prosenttia.

Polttonesteiden hankintayhtiö North European Oil Trade Oy:n polttonestekaupan liikevaihto oli 1 909 miljoonaa euroa, jossa oli kasvua 33,0 prosenttia, mikä johtui markkinahintojen noususta ja asiakasketjujen myynnin kasvusta.

Palvelutoiminta

Palvelutoiminnan liikevaihto oli 6 023 miljoonaa euroa. Palvelutoiminta sisältää osuuskauppojen tavarahankintaan liittyvän OVT-laskutuksen sekä SOK:n S-ryhmän yksiköille tuottamista palveluista syntyvän liikevaihdon. OVT-laskutus oli 5 725 miljoonaa euroa ja se on kasvanut edellisvuodesta 685 miljoonaa euroa (13,6 %) pääosin osuuskauppojen myynnin kasvun seurauksena.

Pankkitoiminnan liikevaihto

S-ryhmän oma pankki, S-Pankki aloitti toimintansa vuoden 2007 lopulla ja sai hyvän vastaanoton asiakkaiden keskuudessa.

S-Pankilla oli vuoden alussa 1,873 miljoonaa asiakasta. Pankkiin tuli keskimäärin 15 000 uutta asiakasta kuukausittain. Kahden miljoonan raja ylittyi lokakuussa ja vuoden lopussa asiakkaita oli 2,034 miljoonaa.

Talletuskanta jatkoi voimakasta kasvua vuoden 2008 aikana. Henkilöasiakkaiden talletusten määrä kasvoi noin 80 prosentilla ja yritysten tekemien talletusten määrä lähes 20 prosentilla. Kokonaisuudessaan talletuskanta kasvoi hieman yli 70 prosentilla ja oli vuoden lopussa jo noin kaksi miljardia euroa.

S-Pankin myöntämien, uudet kansainväliset maksustandardit täyttävien Visa Credit- ja Visa Debit -korttien kysyntä kasvoi vuoden loppua kohti ja korttien määrä lähes nelinkertaistui edellisvuoteen verrattuna.

Liikevaihdolla mitattuna ensimmäinen täysi toimintavuosi oli ennakoitua parempi. Finanssikriisin keskelläkin talletuskanta jatkoi voimakasta kasvua, ja likviditeettilyijäämäisenä S-Pankki hyötyi likviditeetin katoamisesta markkinoilta. Pankkitoiminnan liikevaihdoksi muodostui lopulta 30 miljoonaa euroa (ed. v. 7 milj. €). Liikevaihdosta 26 miljoonaa euroa koostui nettokorkotuloista (5 milj. €). Korkotuotot syntyivät pääasiassa sijoituksista raha- ja pääomamarkkinoille, mutta vuoden loppua kohden myös kortti- ja luottotuotteiden tasainen kasvu heijastui korkotuloissa. Korkokulut muodostuivat asiakkaille maksettavista talletusten koroista. Nettokorkotulojen hyvää kehitystä edesauttoi talletuskannan voimakkaan kasvun lisäksi korkotason yleinen kehitys.

Korttiliiketoiminnasta sekä ottolainauksesta ja maksuliikenteestä muodostuvien nettopalkkiotuottojen osuus toiminnan tuotoista oli 3 miljoonaa euroa (ed. v. 1 milj. €) ja liiketoiminnan muiden tuottojen osuus 1 miljoonaa euroa (1 milj. €).

Tulos

SOK-yhtymän tulos ennen veroja oli 7,8 miljoonaa euroa negatiivinen. Edellisenä vuonna vastaava tulos oli 51,6 miljoonaa euroa positiivinen. Tulos ennen veroja sisältää liiketoiminnan muut tuotot, osuuden osakkuusyhtiöiden tuloksista, arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä ja sijoituksista sekä niiden palautukset ja pakollisten varausten muutoksen.

Tuloksen pienentyminen aiheutui muun muassa liiketoimintojen suurista käynnistämisinvestoinneista lähialueilla, erityisesti Venäjällä Pietarin alueella. Pietarissa hotellien avautumisen myöhästyminen suunnitellusta aikataulusta aiheutti ennakoitua hitaamman tulojen kertymisen. Lisäksi autokaupan tulos jäi merkittävästi odotettua heikommaksi autokaupan yleisen taantumisen takia. Maatalouskaupassa raaka-aineiden hintojen voimakas aleneminen loppuvuonna aiheutti varastojen arvonalennuksia.

Yhtymän sijoitetun pääoman tuotto, joka sisältää rahoitus- ja hankintatoimintaan liittyvät osuuskauppoja palvelevat keskusliiketoiminnot, oli 1,0 prosenttia (ed. v. 4,8 %). Sijoitetun pääoman tuottoa alentaa S-Pankin tase ja sen kasvu.

Arvonalentumisia pysyvien vastaavien hyödykkeistä kirjattiin 11,2 miljoonaa euroa. Ne olivat pääasiassa liikearvojen alaskirjauksia matkailu- ja ravitsemiskaupassa.

SOK-yhtymän rahoitustuotot ja -kulut mukaan lukien pysyvien vastaavien sijoitusten arvonalentumiset olivat 0,2 miljoonaa euroa (ed. v. -6,9 milj. €). Vuoden 2008 lukuun sisältyy poikkeuksellisen suuri suojaustarkoituksessa tehtyjen valuuttajohdannaisten käyvän arvon muutoksesta aiheutunut arvostusvoitto 6,9 miljoonaa euroa (0,3 milj. €). Tästä summasta 6,2 miljoonaa euroa johtuu markkinakorkojen muutoksesta eikä siihen sovelleta suojauslaskentaa.

SOK-yhtymän operatiivinen tulos segmentteittäin

	Milj. €	Milj. €
	1.1.–31.12.	1.1.–31.12.
	2008	2007
Marketkauppa	-6,0	2,5
Matkailu- ja ravitsemiskauppa	-14,7	0,1
Auto- ja autotarvikekauppa	-12,1	-15,8
Maatalouskauppa	2,1	10,1
Hankintatoiminta	5,2	6,5
Palvelutoiminta	11,0	11,1
Kauppatoiminnan sisäisten erien eliminointi 1)	-3,8	-8,0
Kauppatoiminnan operatiivinen tulos	-18,4	6,6
Pankkitoiminnan operatiivinen tulos	-7,6	-8,6
SOK-yhtymä yhteensä	-25,9	-2,1

1) Eliminoinnit sisältävät Tapiolan Sokoksen operatiivisen tuloksen sekä kauppatoiminnan segmenttien väliset eliminoinnit.

Kauppatoiminnan operatiivinen tulos

Marketkauppa

Marketkauppa sisältää Baltiassa harjoitettavan sekä Pietarissa kesäkuussa 2008 aloitetun marketkaupan. Marketkaupan operatiivinen tulos oli edellisvuotta ja budjetoitua heikompi. Tähän vaikuttivat muun muassa Pietarissa suunniteltua nopeammin toteutuneet Prismojen avaukset. Käynnistymisen jälkeen myynti on kehittynyt ennakoitun mukaisesti. Virossa vakiintuneen marketkaupan tulos oli hyvä.

Matkailu- ja ravitsemiskauppa

Suomessa matkailu- ja ravitsemiskaupaa harjoittavan Sokotel Oy:n operatiivinen tulos ylitti suunnitellun ja parani edellisestä vuodesta merkittävästi, mihin vaikuttivat kaikkien ketjujen positiivinen liikevaihdon kasvu ja kulukehityksen hyvä hallinta.

Tallinnassa matkailu- ja ravitsemiskaupaa harjoittavan AS Sokotelin operatiivinen tulos jäi edellisen vuoden tasosta johtuen liikevaihdon laskusta. Pietarissa matkailu- ja ravitsemiskaupaa harjoittavan OOO Sokotelin operatiivinen tulos jäi suunnitellusta voimakkaiden investointien, avauskulujen ja hotellien avaamisen viivästymisen vuoksi. Loppuvuonna heikentynyt maailmantalous heijastui vahvasti Pietarin hotellimarkkinoihin.

Auto- ja autotarvikekauppa

Auto- ja autotarvikekaupan operatiivinen tulos oli tavoitetta heikompi, mutta edellistä vuotta parempi. Heikkoon tulokseen vaikuttivat sekä liikevaihdon pienentymisen seurauksena alhaiseksi jäänyt myyntikatetaso että vähittäiskaupan rakennemuutoksista aiheutuneet kertaluonteiset kustannukset.

Vuoden 2008 aikana Vantaan ja Herttoniemen toimipaikoissa aloitettiin Ford-myynti Peugeot-myyntin rinnalla sekä yhdistettiin Espoon Ford- ja Peugeot-liiketoiminnot yhteen toimipaikkaan. Maahantuonnin operatiivinen tulos oli selvästi edellistä vuotta parempi liikevaihdon laskusta huolimatta.

Maatalouskauppa

Hankkija-Maatalous-konsernin operatiivinen tulos oli budjetoitua ja edellisvuotta heikompi. Tämä johtui rehuliiketoiminnan tuloksesta, jota heikensi olennaisesti vuoden vaihteessa toteutunut rehuraaka-aineväaraston arvon aleneminen. Emoyhtiö Hankkija-Maatalous Oy:n operatiivinen tulos oli hieman budjetoitua parempi ja lähes edellisen vuoden tasolla. Hankkija-Maatalous-konsernin tulokseen on yhdistelty kesäkuun 2007 alusta alkaen Suomen Rehu Oy:n ja sen tytäryhtiöiden tulokset 100 prosentin omistusosuuden mukaisina.

Hankintatoiminta

Energian, raaka-aineiden ja kuljetuskustannusten noususta johtuen Inex Partners Oy:n operatiivinen tulos jäi edellisvuotta alemmalle tasolle.

Hyvästä myynnin kasvusta ja kulujen hallinnasta johtuen Meira Nova Oy:n operatiivinen tulos oli merkittävästi budjetoitua ja edellistä vuotta parempi.

Intrade Partners Oy:n operatiivinen tulos oli hieman budjetoitua parempi, mutta edellisvuotta alempi.

Polttonesteiden hankintayhtiö North European Oil Trade Oy:n operatiivinen tulos toteutui hieman budjetoitua ja edellisvuotta parempana.

Palvelutoiminta

Palvelutoiminnan operatiivinen tulos oli hieman edellisvuotta alhaisempi ylittäen kuitenkin suunnitellun tuloksen.

Pankkitoiminnan operatiivinen tulos

Pankkitoiminnan operatiivinen tulos oli 7,6 miljoonaa euroa negatiivinen (edellisvuonna, jolloin toimintaa oli vain kolme kuukautta, tulos oli -8,6 milj. €). Vaikka käynnistysvaiheeseen liittyvät panostukset näkyivät vielä S-Pankin tuloksessa, oli toisella vuosipuoliskolla jo voitollisia kuukausia. Merkittävimmin pankin tulosta rasittivat asiakaspalvelun laadun kehittämispäätökset ja järjestelmäkustannukset. Toisaalta sijoitustoiminta hyötyi korkotason yleisestä kehityksestä, ja tulos oli ennakoitua parempi. Henkilöasiakasliiketoiminta kasvoi ennakoitua tilikauden aikana.

SOK:n toiminta

SOK on SOK-yhtymän emoyhteisö. SOK:n tehtävänä on sääntöjensä mukaan S-ryhmän keskusliikkeenä edistää ja kehittää osuuskauppojen ja muiden S-ryhmään kuuluvien yhteisöjen toimintaa, ohjata ja valvoa ryhmän kokonaisvoimavarojen tehokasta käyttöä sekä valvoa S-ryhmän ja sen eri osien toimintaa ja etuja.

SOK vastaa S-ryhmän strategisesta ohjauksesta. Sen tehtävät muodostuvat ketjuohjaus-, asiakasomistaja- ja markkinointipalvelujen sekä muiden ryhmä- ja konsernipalvelujen tuottamisesta S-ryhmän yrityksille sekä näihin palveluihin ja muuhun S-ryhmän toimintaan liittyvästä kehittämistoiminnasta. S-ryhmän liiketoiminnan kannalta keskeisiä palveluita ovat lisäksi hankintapalvelut, vuokrauspalvelut ja teollisuuden suoraan ketjuyksiköille toimittamien tavaroiden valikoima- ja laskutuspalvelut.

Valtakunnallisten ja alueellisten tytäryhtiöidensä kautta SOK monipuolistaa asiakasomistajille suunnattua palvelutarjontaa S-ryhmässä tehtyjen päätösten mukaisesti. Lisäksi SOK harjoittaa tytäryhtiöidensä kautta marketkauppaa ja hotelliliiketoimintaa sekä Baltiassa että Pietarissa.

SOK:n liikevaihto oli 5 958 miljoonaa euroa, jossa oli lisäystä 13,7 prosenttia edellisen vuoteen verrattuna. Liikevaihdon kasvu aiheutuu pääosin osuuskauppojen tavarahankintaan liittyvästä OVT-laskutuksen kasvusta.

SOK:n liikevoitto oli 1,7 miljoonaa euroa, edellisenä vuonna liikevoitto oli 45,3 miljoonaa euroa. Liikevoiton pieneneminen johtuu valtaosin käyttöomaisuuden myyntivoittojen vähenemisestä. SOK:n ylijäämä ennen satunnaisia eräiä oli 22,4 miljoonaa euroa, kun se edellisenä vuonna oli 59,0 miljoonaa euroa.

Investoinnit ja käyttöomaisuuden myynnit

SOK-yhtymän pysyvien vastaavien hankinnat eli investoinnit käyttö-omaisuuteen vuonna 2008 olivat 139,3 miljoonaa euroa. Merkittävimpiä kohteita olivat marketkaupan sekä hotelli- ja ravitsemiskaupan panostukset Pietarin alueella. Hankkija-Maatalous

Oy hankki loput 49 prosenttia Suomen Rehu Oy:n ja sen tytäryhtiöiden osakkeista. SOK-yhtymä osti Sokos Hotel Kimmelin kiinteistön Joensuussa. Huomattavia investointeja tehtiin myös matkailu- ja ravitsemiskauppaan kotimaassa. Lisäksi hankittiin Coop Trading A/S:n osakkeita.

Pysyvien vastaavien myynnit olivat vastaavasti 29,3 miljoonaa euroa valtaosan ollessa kiinteistörealisointeja. Merkittävimmit kohteet olivat Kouvolan Korjalan alueelta Osuuskauppa Ympäristölle myydyt kiinteistöt, Elielin Pysäköinnin myynti sekä Kiinteistö Oy Mastolan Keskusvaraston lisäkauppahinta. Lisäksi SOK sai pääoman palautusta Oy Realinvest Ab:ltä.

Rahoitus

Kauppatoiminta

SOK-yhtymän maksuvalmius pysyi hyvänä koko vuoden. Kauppatoiminnan likvidit kassavarat ja rahamarkkinasijoitukset olivat vuoden lopussa 190,6 miljoonaa euroa (ed. v. 297,8 milj. €). Lisäksi kauppatoiminnalla oli käyttämättöminä sitovia luottolimiittejä 320 miljoonaa euroa, joista pitkäaikaisia oli 280 miljoonaa euroa. Kauppatoiminnan korolliset nettovelat olivat tilikauden vaihteessa 229,4 miljoonaa euroa (257,9 milj. €). Kauppatoiminnan Gearing-tunnusluvun arvo oli 42,6 prosenttia 31.12.2008 (47,6 %).

Kauppatoiminnan omavaraisuus oli 27,3 prosenttia (25,6 %). SOK-yhtymän omavaraisuus laski 13,4 prosenttiin edellisen tilikauden 16,7 prosentista.

Pankkitoiminta

S-Pankin talletuskanta jatkoi voimakasta kasvua tilikauden aikana. Vuoden lopussa henkilöasiakkaiden avistaehtoisilla tileillä oli 1 150,6 miljoonaa euroa (ed. v. 737,5 milj. €) ja määräaikaistileillä 626,1 miljoonaa euroa (249,9 milj. €). Yritystalletusten määrä vaihteli tilikauden aikana suuresti päätyen 168,0 miljoonaan euroon. Lisäystä edellisvuodesta oli 20,5 miljoonaa euroa.

Pääomiaan pankki sijoitti valtaosin raha- ja pääomamarkkinoille. Tilikauden päättyessä saamistodistuksia oli yhteensä 1 766,1 miljoonaa euroa (948,5 milj. €), joista keskuspankkirahoitukseen oikeuttavia saamistodistuksia oli 1 145,4 miljoonaa euroa (178,9 milj. €). Luottokorttisaamiset sekä tili- ja käyttöpääomaliimittaamiset kasvoivat vuoden aikana tasaisesti ja olivat tilikauden päättyessä yhteensä 99,8 miljoonaa euroa. Kasvua edellisvuoteen oli 57,5 miljoonaa euroa. Saamiset keskuspankilta ja luottolaitoksilta muodostivat yhteensä 163,8 miljoonaa euron (199,1 milj. €) suuruisen erän. S-Pankin vakavaraisuussuhdeluku oli 12,7 prosenttia (9,2 %).

Henkilöstö

Tilikauden aikana SOK-yhtymän kokoaikaiseksi muutettu keskimääräinen henkilömäärä oli 8 365 henkeä (7 737).

SOK-yhtymän henkilömäärä oli vuoden 2008 lopussa 9 346, josta SOK:n henkilöstöä oli 970 (10,4 %) ja tytäryhtiöiden 8 376 (89,6 %) henkeä. Henkilömäärä kasvoi edellisvuotisesta 457:llä (5,1 %). Henkilöstöstä työskenteli ulkomailla yhteensä 1 840 henkeä. Vuoden aikana henkilöstön määrää kasvattivat erityisesti marketkaupan käynnistyminen sekä hotellitoiminnan laajentuminen Pietarissa.

SOK:n johto ja tilintarkastajat

SOK:n hallituksen puheenjohtajana on toiminut pääjohtaja Arto Hiltunen. Pääjohtajan lisäksi hallituksen muina jäseninä ovat vuonna 2008 toimineet toimitusjohtaja Taavi Heikkilä, toimitusjohtaja Arttu Laine, toimitusjohtaja Antti Määttä, toimitusjohtaja Matti Niemi, toimitusjohtaja Veli-Matti Puutio ja toimitusjohtaja Kimmo Simberg.

Tilintarkastajina ovat vuonna 2008 toimineet KHT Tomi Englund, KHT Juhani Heiskanen ja KHT Tapani Rotola-Pukkila.

SOK:n hallintoneuvoston on nimittänyt SOK:n hallitukseen 1.1.2009 alkavaksi vuoden toimikaudeksi seuraavat henkilöt: pääjohtaja Arto Hiltunen, puheenjohtaja, toimitusjohtaja Taavi Heikkilä, toimitusjohtaja Harri Koponen (uusi jäsen), toimitusjohtaja Arttu Laine, toimitusjohtaja Antti Määttä, toimitusjohtaja Matti Niemi ja toimitusjohtaja Kimmo Simberg.

SOK:n pääjohtajan Arto Hiltusen apuna SOK-yhtymän ja S-ryhmän strategisessa johtamisessa on ollut SOK:n konsernijohtoryhmä, johon ovat vuoden 2008 aikana kuuluneet SOK:n liiketoiminnan johtaja ja pääjohtajan sijainen Antti Sippola, hallintojohtaja Jari Annala, viestintäjohtaja Suso Kolesnik, kehitysjohtaja Harri Miettinen, henkilöstöjohtaja Leena Olkkonen, S-ryhmän liiketoimintojen ketjuohjaus- ja hankintatoimintojen johtaja Risto Pyykönen ja lakiasiaintoiminnan johtaja Markku Viljanen.

Riskit ja epävarmuustekijät

SOK-yhtymässä on hallituksen hyväksymä riskienhallintapolitiikka, joka määrittelee konsernin riskienhallinnan järjestämisen ja prosessin. Riskienhallinnan tavoitteena on tukea strategisten ja operatiivisten liiketoimintatavoitteiden toteutumista. SOK-yhtymässä riskienhallinta on kokonaisvaltaista ja sitä toteutetaan osana johtamista ja toiminnan suunnittelua. Lisäksi riskinäkökulma sisältyy merkittäviin hankkeisiin ja investointeihin.

Kuluneen vuoden aikana riskienhallinnassa on kiinnitetty erityistä huomiota Baltian ja Venäjän riskeihin ja niiden hallintaan. Lähialueiden toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista uhkaavat merkittävät riskit on tunnistettu ja arvioitu ja niiden hallitsemiseksi on laadittu suunnitelmat. Myös Venäjän maarisianalyysi päivitettiin ja todettiin riskitason nousua loppuvuoden aikana. Hankkeiden riskienhallintaa kehitettiin SOK-yhtymässä laatimalla hankeriskimalli ja siihen liittyvät työvälineet. Lisäksi konsernin vakuutukset käytiin läpi ja vakuutusurva päivitettiin vastaamaan entistä paremmin riskejä.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät liittyvät yleiseen taloudelliseen tilanteeseen ja sen vaikutuksiin konsernin riskitasoon. Rahoitusmarkkinoiden epävarmuus voi aiheuttaa muutoksia suunniteltujen hankkeiden toteuttamiseen sekä kotimaassa että lähialueilla. Uuden käyttötavaroiden logistiikkakeskuksen avoinna olevat kaavoituskysymykset aiheuttavat epävarmuutta rakentamishankkeen toteutukseen.

SOK-yhtymän kauppatoiminnan rahoitus ja rahoitusriskien hallinta on keskitetty SOK:n rahoitusyksikköön. Kauppatoiminnalla on SOK:n hallituksen vahvistamat rahoituspolitiikka, rahoitusstrategia ja riskienhallintaohjeet. Näissä määritellään periaatteet rahoitusriskien hallinnalle ja sallitut enimmäismäärät rahoitusriskeille. Lisäksi rahoituksen eri osa-alueille on asetettu numeeriset tavoitteet, joiden avulla pyritään varmistamaan rahoituksen riittävyys, tasapainoisuus ja edullisuus kaikissa olosuhteissa.

S-Pankilla on pankin hallituksen vahvistama riskienhallintapolitiikka, joka määrittelee S-Pankin keskeiset riskilajit, riskienhallinnan tavoitteet ja periaatteet sekä riskienhallinnan roolit ja vastuut. Lisäksi politiikassa määritellään S-Pankin keskeiset riskilajit sekä niiden hallinta, limitointi ja raportointi. Poliitiikan mukaisesti riskejä mitataan ja raportoidaan tavalla, joka antaa päätöksentekijöille riittävää ja relevanttia tietoa toiminnan riskeistä ja näiden hallinnasta.

S-Pankin hallitus on asettanut luotto- ja riskienhallintakomitean pankin konsernitason riskien valvontaa varten. Operatiivisesti S-Pankin riskienhallinta on keskitetty riskienvalvontatoimintoon, joka on liiketoiminnasta riippumaton yksikkö. Riskienhallintapolitiikassa määriteltyjen tehtävien mukaan Riskienvalvontatoiminto ylläpitää, kehittää ja valmistelee riskienhallinnanperiaatteita sekä laatii menetelmiä riskien mittaamiseen, arviointiin ja raportointiin luotto- ja riskienhallintakomitealle ja hallitukselle. Lisäksi se valvoo riskienhallinnan periaatteiden ja limiittien noudattamista sekä tuottaa riskiraportointia johdolle, hallitukselle sekä viranomaisille. Riskienvalvontatoiminto tukee myös liiketoimintoja uusien riskien tunnistamisessa.

Kauppa- ja pankkitoiminnan luotto-, likviditeetti- ja korkoriskien hallinta sekä kauppatoiminnan valuutta- ja hintariskien hallinta on kuvattu tilinpäätöksen laatimisperiaateissa.

SOK-yhtymän liiketoimintaan liittyvät ympäristöriskit tunnistetaan ja analysoidaan osana liikeriskianalyysiä vuosittain. Ilmastomuutoksen hillintään, energiatehokkuuden parantamiseen ja uusiutuvien energialähteiden lisäämiseen liittyvät velvoitteet sisältävät sekä riskejä että mahdollisuuksia S-ryhmän liiketoiminnalle. Merkittävimmät ympäristönäkökohdat ja niihin liittyvät toimenpiteet kuvataan S-ryhmän vastuullisuuskatsauksessa, joka julkaistaan S-kanavan verkkosivuilla loppukevällä 2009. Keskeisimmät SOK-yhtymän liiketoimintaa sekä taloudellista asemaa ja tulosta kuvaavat tunnusluvut esitetään tunnuslukutaulukkona tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Oikeudenkäynnin perusteella suoritettavat korvaukset

Korkein oikeus muutti 10.3.2008 antamallaan tuomiolla Hel-singin hovioikeuden vuonna 2006 antamaa, SOK:n ja YIT-Yhtymä Oyj:n välistä, SOK:n entisen Vilhonkadun pääkonttorin urakkariitaa koskevaa tuomiota. Korkein oikeus hyväksyi osan SOK:n vaatimuksista, minkä seurauksena YIT palautti SOK:lle viivästyskorkoineen 5,0 miljoonaa euroa. Palautuksella oli vuoden 2008 tulokseen ennen veroja 3,5 miljoonan euron positiivinen vaikutus.

Alkaneen vuoden näkymät

Alkaneen vuoden näkymät ovat epävarmat voimakkaasti elävän kansainvälisen taloustilanteen takia. Suomen talous on ajautumassa muiden teollisuusmaiden vanavedessä taantumaan. Kotimaisen kulutuksen ja julkisen kysynnän kasvu eivät riitä kompensoimaan investointien ja viennin supistumista. Bruttokansantuote supistuu kuluvana vuonna. Se merkitsee myös työllisyyden supistumista ja työttömyyden kasvua. Kuluttajien luottamus on aiemmin reagoinut herkästi heikkenevään työllisyyskehitykseen. Normaalisti kuluttajien harkinnanvarainen kulutus vähenee ja säästäminen

lisääntyä, kun epävarmuus talousnäkömistä ja oman työpaikan säilymisestä kasvaa.

Alkaneen vuoden näkymät ovat osin myös ristiriitaiset. Palkan- korotukset, verohelpotukset ja inflaation hidastuminen lisäävät kuluttajien reaalista ostovoimaa. Korkotason ja öljyn hinnan lasku sekä syksyllä toteutuva ruoan arvonlisäveron aleneminen pienentävät myös kotitalouksien pakollisia menoja. Ratkaisevaa on, ohjautuuko lisääntyvä ostovoima säästämiseen vai taloutta elvyttävään kulutukseen.

SOK-yhtymän kuluvan vuoden liikevaihtoon ja tulokseen tulee vaikuttamaan yleinen talouskehitys. Erityisesti autokaupan ja hotellikaupan menestykseen Suomen talouskehityksellä on voimakas vaikutus. Maatalouskaupan tuloksen odotetaan paranevan kuluvan vuoden aikana. Vuoden 2008 tulokseen vaikutti raaka-aineiden hintojen voimakas vaihtelu.

SOK-yhtymä on investoinut merkittävästi matkailu- ja ravitsemiskauppaan sekä marketkauppaan Pietarin alueella. Venäjän talouskehityksellä on suuri vaikutus liiketoimintojen menestymiseen. Baltiassa Viron marketkaupan liikevaihdon odotetaan kasvavan ja tuloksen pysyvän viime vuoden tapaan hyvällä tasolla. Muualla Baltiassa marketkauppa laajenee, mikä tulee rasittamaan tulosta. Majoitus- ja ravitsemiskaupassa Tallinnassa vallitsee edelleen kireä kilpailutilanne, mikä asettaa haasteita Sokos Hotel Virun toiminnalle.

Pankkitoiminnan tuloksen ennakoidaan olevan vuotta 2008 parempi, mutta jatkuvan edelleen tappiollisena tilikaudella 2009. Eurooppalaisissa pankeissa jatkuu vuoden 2009 aikana siirtymäkausi kohti tilisiirtojen osalta yhtenäistä euromaksualuetta (SEPA). S-Pankin verkkopankissa otetaan kevään 2009 aikana käyttöön SEPA-standardin mukainen maksutapa myös kotimaisissa maksuissa. Lisäksi vuoden 2009 aikana Itellan sähköinen asiointipalvelu NetPosti liitetään kiinteäksi osaksi verkkopankkia. Uudistuksen myötä S-Pankin asiakkaat voivat vastaanottaa verkkopankkiin virallisia sähköisiä asiakirjoja.

Helsingissä 11. päivänä helmikuuta 2009

SUOMEN OSUUSKAUPPOJEN
KESKUSKUNTA

Hallitus

KONSERNITILINPÄÄTÖS

Konsernin tuloslaskelma, IFRS

Milj. €	2008	2007
Kauppatoiminnan liikevaihto	8 886,6	7 806,0
Pankkitoiminnan liikevaihto	30,9	6,8
Liiketoiminnan muut tuotot	27,4	145,6
Materiaalit ja palvelut	-8 194,6	-7 164,5
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	-341,5	-308,8
Poistot ja arvonalentumiset	-80,0	-79,4
Liiketoiminnan muut kulut	-336,4	-348,0
Osuus osakkuusyritysten tuloksista (+/-)	0,2	0,0
Liikevoitto	-7,2	57,8
Rahoitustuotot ja -kulut (+/-)	0,2	-6,9
Osuus osakkuusyritysten tuloksista (+/-)	-0,7	0,7
Tulos ennen veroja	-7,8	51,6
Tuloverot (+/-)	1,4	-10,7
Tilikauden voitto	-6,3	40,9
Jakautuminen:		
Emoyhtiön omistajille	-8,4	39,6
Vähemmistölle	2,0	1,3

Konsernitase, IFRS

Milj. €	2008	2007
VARAT		
Pitkäaikaiset varat		
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	365,1	335,4
Sijoituskiinteistöt	40,0	74,0
Aineettomat hyödykkeet	128,5	148,7
Osuudet osakkuusyhtiöissä	11,8	16,6
Pitkäaikaiset rahoitusvarat	70,4	112,0
Laskennalliset verosaamiset	42,0	23,3
Pitkäaikaiset varat yhteensä	657,8	710,0
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	351,6	355,7
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset	666,0	636,3
Lyhytaikaiset korolliset saamiset	155,4	102,1
Lyhytaikaiset sijoitukset	1 868,6	1 103,7
Rahavarat	256,2	285,0
Lyhytaikaiset varat yhteensä	3 297,9	2 482,8
Myytävissä olevien toimintojen varat	0,0	87,0
Varat yhteensä	3 955,7	3 279,9
OMA PÄÄOMA JA VELAT		
Oma pääoma		
Osuuspääoma	122,5	107,3
Sidotut rahastot	3,5	19,2
Kertyneet voittovarot	378,1	395,0
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	504,1	521,5
Vähemmistöosuus	18,0	15,8
Oma pääoma yhteensä	522,1	537,4
Pitkäaikaiset velat		
Lisäosuuspääoma	16,8	16,8
Pitkäaikaiset korolliset velat	181,4	283,9
Pitkäaikaiset korottomat velat	31,0	22,7
Varaukset	22,9	7,9
Laskennalliset verovelat	28,5	24,5
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	280,6	355,9
Lyhytaikaiset velat		
Lyhytaikaiset korolliset velat	2 135,4	1 332,8
Lyhytaikaiset korottomat velat	288,3	294,9
Ostovelat	728,3	703,0
Varaukset	0,0	4,7
Tilikauden verovelka	1,0	5,8
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	3 153,1	2 341,2
Myytävissä olevien toimintojen velat	0,0	45,5
Oma pääoma ja velat yhteensä	3 955,7	3 279,9

Konsernin rahavirtalaskelma, IFRS

Milj. €	1.1.–31.12.2008	1.1.–31.12.2007
LIIKETOIMINTA		
Liikevoitto	-7,2	57,8
Oikaisut liikevoittoon	-2,8	-56,9
Käyttöpääoman muutos	87,2	-71,7
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	77,3	-70,8
Lyhytaikaisten saamisten lisäys (-) / vähennys (+)	-55,7	32,2
Lyhytaikaisten sijoitusten muutos	-4,2	73,5
Maksetut korot ja muut rahoituskulut	-45,9	-48,9
Saadut korot ja muut rahoitustuotot	85,3	5,9
Saadut osingot liiketoiminnasta	0,1	0,1
Maksetut välittömät verot	-11,1	-0,9
Liiketoiminnan rahavirta	45,7	-9,0
INVESTOINNIT		
Ostetut tytäryhtiöosakkeet	-64,8	-36,1
Ostetut osakkuusyhtiöosakkeet	-7,2	0,0
Muun käyttöomaisuuden ostot	-67,3	-84,6
Myydyt tytäryhtiöosakkeet	5,9	68,5
Muun käyttöomaisuuden myynnit	23,4	123,8
Muiden pitkäaikaisten sijoitusten muutos	23,1	-1,2
Myytyjen ja hankittujen tytäryhtiöiden likvidit varat	1,3	1,5
Saadut osingot investoinneista	0,3	1,6
Investointien rahavirta	-85,4	73,5
RAHOITUS		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,0	9,3
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-40,8	-41,0
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	811,5	593,0
Saamistodistusten ja rahasto-osuuksien muutokset	-806,2	-469,4
Osuuspääoman lisäys	15,3	12,2
Maksetut osuuspääoman korot	-9,6	-8,6
Muu oman pääoman vähennys	-0,6	0,2
Rahoituksen rahavirta	-30,5	95,5
Rahavarojen nettomuutos, lisäys (+) / vähennys (-)	-70,2	160,1
Rahavarat tilikauden alussa	541,2	381,1
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	0,0	0,0
Rahavarojen nettomuutos	-70,2	160,1
Rahavarat tilikauden lopussa	471,2	541,2
Oikaisut liikevoittoon		
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot (-) ja tappiot (+)	-14,4	-136,5
Poistot ja arvonalentumiset	80,0	79,4
Pankkitoiminnan korkoryhmittely	-27,1	0,0
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	-41,3	0,2
	-2,8	-56,9
Käyttöpääoman muutos		
Liikesaamisten muutos	76,4	-137,6
Vaihto-omaisuuden muutos	2,9	-54,3
Korottomien velkojen muutos	8,0	120,2
	87,2	-71,7

Konsernin rahavirtalaskelman esittämistapaa on muutettu siten, että ainoastaan lyhytaikaiset alle 3 kuukauden saamistodistukset on luokiteltu rahavaroiksi (vuonna 2007 rahavaroiksi luokiteltiin kaikki saamistodistukset). Vuoden 2007 rahavirtalaskelma on oikaistu vertailukelpoiseksi.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista, IFRS

	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma						Yhteensä	Vähem- mistön osuus	Oma pääoma yhteensä
	Osuuspääoma	Käyvän arvon rahasto	Vararahasto	Hallintoneuvoston käyttörahasto	Muuntoerot	Kertyneet voittovarot			
Milj. €									
Oma pääoma									
1.1.2007 (IFRS)	95,0	0,8	16,9	0,1	-	365,4	478,2	16,7	494,9
Muuntoerot					-0,1	0,4	0,3		0,3
Käyvän arvon rahaston muutos		-0,1					-0,1		-0,1
Suoraan omaan pääomaan kirjatut nettotulot	0,0	-0,1	0,0	0,0	-0,1	0,4	0,2	0,0	0,2
Tilikauden voitto						39,6	39,6	1,3	40,9
Tilikaudella kirjatut tuotot ja kulut yhteensä	0,0	-0,1	0,0	0,0	-0,1	40,0	39,8	1,3	41,1
Vähemmistöosuuden luovutus							0,0	-2,2	-2,2
Osuuspääoman lisäys	12,2						12,2		12,2
Siirto vararahastoon			1,6			-1,6	0,0		0,0
Siirto muihin rahastoihin				0,0		-0,1	0,0		0,0
Osuuspääoman ja lisäosuuspääoman korko						-8,6	-8,6		-8,6
31.12.2007	107,3	0,7	18,5	0,1	-0,1	395,1	521,5	15,8	537,4
Muuntoerot					-3,6		-3,6		-3,6
Edellisen tilikauden virheen korjaus						4,4	4,4		4,4
Käyvän arvon rahaston muutos		-15,7					-15,7		-15,7
Suoraan omaan pääomaan kirjatut nettotulot	0,0	-15,7	0,0	0,0	-3,6	4,4	-15,0		-15,0
Tilikauden voitto						-8,4	-8,4	2,0	-6,3
Tilikaudella kirjatut tuotot ja kulut yhteensä	0,0	-15,7	0,0	0,0	-3,6	-4,0	-23,3	2,0	-21,3
Osuuspääoman lisäys	15,3						15,3		15,3
Osuuspääoman ja lisäosuuspääoman korko						-9,6	-9,6		-9,6
Muut muutokset				-0,0		0,3	0,3		0,3
Vähemmistöosuuden muutos							0,0	0,1	0,1
31.12.2008	122,5	-15,1	18,5	0,1	-3,7	381,9	504,1	18,0	522,1

Tuloslaskelman ja taseen laatimisperiaatteet

Tämä tilinpäätöstiedote on laadittu IFRS -standardien kirjaamis- ja arvostusperiaatteita noudattaen, mutta sen laadinnassa ei ole noudatettu kaikkia IAS 34:n (Osavuositarkastukset) vaatimuksia. SOK-yhtymä on soveltanut 1.1.2008 alkaen IAS 39 -standardin (Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen) mukaista suojauslaskentaa osaan sähköjohdannaisista.

Kaikki tilinpäätöstaulukoiden luvut on pyöristetty, minkä vuoksi yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja.

Tämä tilinpäätöstiedote on tilintarkastamaton.

Uudistettujen tai muutettujen IFRS-standardien sekä tulkintojen soveltaminen

Vuonna 2007 hyväksyttyä IAS 23 Vieraan pääoman menot -standardin muutosta konserni soveltaa 1.1.2009 lähtien. Konsernin arvion mukaan sillä tai seuraavilla vuonna 2009, tai myöhemmin voimaantulevilla muutoksilla, ei todennäköisesti tule olemaan merkittävää vaikutusta tuleviin konsernitilinpäätöksiin. Muutokset voivat kuitenkin vaikuttaa konsernitilinpäätöksen esittämiseen.

- IAS 1 (uudistettu) Tilinpäätöksen esittäminen
- IAS 27 (uudistettu) Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös
- IFRS 2 Osakeperusteiset maksut
- IFRS 3 (uudistettu) Liiketoimintojen yhdistäminen
- IFRIC 15 Agreements for the Construction of Real Estate
- IFRIC 17 Distribution of Non-cash Assets to Owners
- IFRIC 18 Transfers of Assets from Customers

Segmentti-informaatio 31.12.2008

SOK-yhtymä soveltaa segmenttiraportoinnissaan IFRS 8 -standardia. Ylimmän johdon raportointia varten SOK-yhtymän liike-toiminta on jaettu kahdeksaan liike-toimintasegmenttiin. Segmenttijako perustuu toimialajakoon. Operatiivisen tuloksen laskennassa käytetään kotimaisen kirjanpitolain mukaisia arvostuksia. SOK-yhtymän operatiivisessa raportoinnissa varoja ei kohdisteta eikä raportoida käyttöpääomaa lukuunottamatta.

Milj. €	Marketkauppa	Matkailu- ja ravitsemiskauppa	Auto- ja autotarvikekauppa	Maatalouskauppa	Hankintatoiminta	Palvelutoiminta	Kauppatoiminnan sisäisten erien eliminointi	Kauppatoiminta yhteensä	Pankkitoiminta	Kauppa- ja pankkitoiminnan välisten erien eliminointi	Operatiivinen raportointi yhteensä
Liikevaihto	154,5	267,7	321,6	1 139,6	4 917,3	6 022,7	-3 931,5	8 892,0	29,8	-3,4	8 918,4
Operatiivinen tulos	-6,0	-14,7	-12,1	2,1	5,2	11,0	-3,8	-18,4	-7,6		-25,9
Investoinnit	14,9	49,9	4,4	31,7	7,2	30,2			1,2		139,3
Realisoinnit	0,2	0,7	0,2	0,3	0,5	27,4					29,3
Käyttöpääoma	-5,8	4,7	50,4	146,3	5,6	-14,6	9,7	196,3	-1,6	-0,3	194,3

Kauppatoiminnan liikevaihdon täsmäytys

Raportoitava operatiivisen laskennan liikevaihto	8 892,0
Kauppa- ja pankkitoiminnan väliset eliminoinnit	-5,4
Kauppatoiminnan liikevaihto IFRS	8 886,6

Pankkitoiminnan liikevaihdon täsmäytys

Raportoitava operatiivisen laskennan liikevaihto	29,8
Kauppa- ja pankkitoiminnan väliset eliminoinnit	1,1
Pankkitoiminnan liikevaihto IFRS	30,9

Tuloksen täsmäytys

Raportoitavien segmenttien operatiivinen tulos	-25,9
SOK-yhtymässä operatiivisen tuloksen ulkopuolisia eriä:	
Osuus osakkuusyritysten tuloksista (ei liike-toiminnalliset)	-0,7
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot	14,4
Liike-toiminnan muut tuotot ja kulut	3,9
Arvon alentumispoistot (sisältää liikearvojen arvonalennukset)	-4,9
Pakollisen varauksen lisäys	-0,3
Johdannaisten arvostusvoitot ja -tappiot sekä muut erät	3,8
Muut oikaisut	2,0
Tulos ennen veroja IFRS	-7,8

Konsernitason lisätiedot, ulkoiset tuotot

Kotimaa	8 730,5
Ulkomaat	187,0
Liikevaihto yhteensä	8 917,5

Marketkauppa	154,4
Tavaratalo- ja erikoisliikekauppa	15,1
Matkailu- ja ravitsemiskauppa	266,8
Auto- ja autotarvikekauppa	321,4
Maatalouskauppa	1 014,7
Hankintatoiminta	1 248,4
Palvelutoiminta	5 865,8
Kauppatoiminta yhteensä	8 886,6
Pankkitoiminta	30,9
Liikevaihto yhteensä	8 917,5

Segmentti-informaatio 31.12.2007

SOK-yhtymä soveltaa segmenttiraportoinnissaan IFRS 8 -standardia. Ylimmän johdon raportointia varten SOK-yhtymän liiketoiminta on jaettu kahdeksaan liiketoimintasegmenttiin. Segmenttijako perustuu toimialajakoon. Operatiivisen tuloksen laskennassa käytetään kotimaisen kirjanpitolain mukaisia arvostuksia. SOK-yhtymän operatiivisessa raportoinnissa varoja ei kohdisteta eikä raportoida käyttöpääomaa lukuunottamatta.

Milj. €	Marketkauppa	Matkailu- ja ravitsemiskauppa	Auto- ja autotarvikekauppa	Maatalouskauppa	Hankintatoiminta	Palvelutoiminta	Kauppatoiminnan sisäisten erien eliminointi	Kauppatoiminta yhteensä	Pankkitoiminta	Kauppa- ja pankkitoiminnan väliset erien eliminointi	Operatiivinen raportointi yhteensä
Liikevaihto	134,1	244,6	377,9	986,9	4 160,4	5 300,5	-3 430,8	7 773,6	6,9	-2,3	7 778,2
Operatiivinen tulos	2,5	0,1	-15,8	10,1	6,5	11,1	-8,0	6,6	-8,6		-2,1
Investoinnit	0,6	24,2	3,0	31,2	31,3	17,1			8,5		115,9
Realisoinnit		2,1	12,7	0,2	1,4	175,8					192,1
Käyttöpääoma	-4,9	-1,5	47,6	112,2	58,4	10,1	5,3	227,3	-3,6	-0,0	223,6

Kauppatoiminnan liikevaihdon täsmäytys

Raportoitavien segmenttien operatiivisen laskennan liikevaihto	7 773,6
Suomen Spar Oy:n liikevaihto	34,7
Kauppatoiminnan operatiivinen liikevaihto	7 808,3
Kauppa- ja pankkitoiminnan väliset eliminoinnit	-2,3
Kauppatoiminnan liikevaihto IFRS	7 806,0

Pankkitoiminnan liikevaihdon täsmäytys

Raportoitava operatiivisen laskennan liikevaihto	6,9
Kauppa- ja pankkitoiminnan väliset eliminoinnit	-0,1
Pankkitoiminnan liikevaihto IFRS	6,8

Tuloksen täsmäytys

Raportoitavien segmenttien operatiivinen tulos	-2,1
SOK-yhtymässä operatiivisen tuloksen ulkopuolisia eriä:	
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	0,7
Liiketoimintakauppojen myyntituotot	76,5
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot	60,0
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	-49,0
Arvon alentumispoistot (sisältää liikearvojen arvonalennukset)	-9,0
Pakollisen varauksen lisäys	-8,7
Suomen Spar Oy:n operatiivinen tulos ja muut erät	-18,4
Johdannaisten arvostusvoitot ja -tappiot sekä muut erät	2,5
Muut oikaisut	-0,9
Tulos ennen veroja IFRS	51,6

Konsernitason lisätiedot, ulkoiset tuotot

Kotimaa	7 626,6
Ulkomaat	186,3
Liikevaihto yhteensä	7 812,9
Marketkauppa	134,1
Tavaratalo- ja erikoisliikekauppa	15,5
Matkailu- ja ravitsemiskauppa	244,2
Auto- ja autotarvikekauppa	377,7
Maatalouskauppa	902,3
Hankintatoiminta	961,3
Palvelutoiminta	5 136,1
Suomen Spar Oy	34,7
Kauppatoiminta yhteensä	7 806,0
Pankkitoiminta	6,8
Liikevaihto yhteensä	7 812,9

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Milj. €	Aineelliset hyödykkeet	Sijoitus- kiinteistöt	Aineettomat hyödykkeet
Hankintameno			
Hankintameno 1.1.2008	563,5	127,3	271,5
Muuntoerot	-1,3	0,0	-0,4
Liiketoimintojen yhdistäminen	25,8	0,0	0,0
Lisäykset	49,2	0,3	21,2
Vähennykset	-18,5	-56,6	-6,6
Siirrot erien välillä	2,2	1,1	-3,4
Hankintameno 31.12.2008	621,0	72,1	282,3
Kertyneet poistot			
Kertyneet poistot 1.1.2008	-228,1	-53,4	-122,8
Muuntoerot	-0,0	0,0	-0,0
Liiketoimintojen yhdistäminen	0,0	0,0	0,0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	11,7	25,6	5,3
Tilikauden poistot	-39,4	-4,3	-25,1
Arvon alentumiset	-0,0	0,0	-11,2
Kertyneet poistot 31.12.2008	-255,9	-32,1	-153,8
Kirjanpitoarvo 1.1.2008	335,4	74,0	148,7
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	365,1	40,0	128,5
Hankintameno			
Hankintameno 1.1.2007	525,4	126,9	201,9
Liiketoimintojen yhdistäminen	66,5	0,0	19,0
Lisäykset	43,5	0,4	69,0
Vähennykset	-76,5	0,0	-13,7
Siirrot erien välillä	4,7	0,0	-4,7
Hankintameno 31.12.2007	563,5	127,3	271,5
Kertyneet poistot			
Kertyneet poistot 1.1.2007	-201,1	-48,1	-93,9
Liiketoimintojen yhdistäminen	-201,0	0,0	-1,6
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	209,9	0,0	7,9
Tilikauden poistot	-34,8	-5,3	-22,5
Arvon alentumiset	-1,1	0,0	-12,6
Kertyneet poistot 31.12.2007	-228,1	-53,4	-122,8
Kirjanpitoarvo 1.1.2007	324,4	78,8	108,0
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	335,4	74,0	148,7

Vakuudet ja vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset	Milj. €	2008	2007
Velat, joiden vakuudeksi annettu pantteja			
Lainat rahoituslaitoksilta		7,6	0,0
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo		7,6	0,0
Muut velat		1,9	1,9
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo		2,2	2,2
Vakuudeksi annetut pantit yhteensä		9,9	2,2
Velat, joiden vakuudeksi annettu takauksia			
Lainat rahoituslaitoksilta		8,6	3,2
Annetut takaukset		8,6	3,2
Annetut takaukset yhteensä		8,6	3,2
Yleisvakuudet, jotka annettu velkojen vakuudeksi			
Kiinnitykset		0,7	15,9
Muut annetut vakuudet			
Pantit		0,0	3,3
Kiinnitykset		0,4	0,0
Takaukset		202,4	219,0
Yhteensä		202,7	222,3
Muiden velasta annetut vakuudet			
Takaukset osakkuusyritysten velasta		50,0	0,0
Takaukset osuuskauppojen velasta		11,2	11,6
Takaukset muiden velasta		0,2	0,3
Yhteensä		61,3	11,9
Muut muiden puolesta annetut vakuudet			
Takaukset osuuskauppojen vastuista		0,0	0,1
Takaukset muiden vastuista		0,4	0,4
Yhteensä		0,4	0,5
Muut vastuut			
Remburssivastuut		10,4	0,0
Yhteensä		10,4	0,0

Lisäksi SOK on antanut tukikirjeet SOK-Takaus Oy:n myöntämille takauksille.
Tukikirjeiden määrä 31.12.2008 oli 169,9 miljoonaa euroa (115,5 milj. €).

Tunnusluvut

SOK-yhtymän tunnusluvut:	2008	2007
Liikevaihto, Milj. €	8 917,5	7 812,9
Liikevoitto, Milj. €	-7,2	57,8
% liikevaihdosta	-0,1	0,7
Tulos ennen veroja, Milj. €	-7,8	51,6
% liikevaihdosta	-0,1	0,7
Omavaraisuusaste, %	13,4	16,7
Gearing, %	40,0	45,6
Kauppatoiminnan tunnusluvut:	2008	2007
Omavaraisuusaste, %	27,3	25,6
Gearing, %	42,6	47,6
S-Pankin tunnusluvut:	2008	2007
Vakavaraisuussuhde, %	12,7	9,2

Tunnuslukujen laskentakaavat

$$\text{Omavaraisuusaste, \%} = \frac{\text{oma pääoma yhteensä}}{\text{taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100 \%$$

$$\text{Gearing, \%} = \frac{\text{korolliset velat - rahavarat}}{\text{oma pääoma yhteensä}} \times 100 \%$$

$$\text{Vakavaraisuussuhde, \%} = \frac{\text{omat varat yhteensä}}{\text{omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä}} \times 8 \%$$

Konsernin tuloslaskelma ja tase jakautuvat pankkitoimintaan sekä kauppatoimintaan seuraavasti:

Milj. €	Kauppatoiminta 2008	Pankkitoiminta 2008	Kauppatoiminta 2007	Pankkitoiminta 2007
Kauppatoiminnan liikevaihto	8 891,1		7 806,0	
Pankkitoiminnan liikevaihto		29,8		6,6
Liiketoiminnan muut tuotot	27,4	0,0	145,6	0,0
Materiaalit ja palvelut	-8 194,7	0,0	-7 164,5	0,0
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	-333,3	-8,1	-303,9	-5,0
Poistot ja arvonalentumiset	-76,4	-3,6	-78,8	-0,6
Liiketoiminnan muut kulut	-315,8	-25,3	-338,9	-6,4
Osuus osakkuusyritysten tuloksista (+/-)	0,2	0,0	0,0	0,0
Liikevoitto	-1,6	-7,1	65,6	-5,3
Rahoitustuotot ja -kulut (+/-)	0,6	1,0	-6,0	0,0
Osuus osakkuusyritysten tuloksista (+/-)	-0,7	0,0	0,7	0,0
Tulos ennen veroja	-1,6	-6,1	60,3	-5,3
Tuloverot (+/-)	-0,1	1,6	-10,7	0,0
Tilikauden tulos	-1,8	-4,5	49,6	-5,3
Jakautuminen:				
Emoyhtiön omistajille	-3,8	-4,5	48,3	-5,3
Vähemmistölle	2,0	0,0	1,3	0,0
Varat				
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	631,2	14,6	732,7	16,8
Osuudet osakkuusyrityksissä	11,8	0,0	16,6	0,0
Vaihto-omaisuus	351,6	0,0	355,7	0,0
Saamiset	841,2	122,3	693,9	45,2
Rahavarat	190,6	1 934,2	297,8	1 147,8
Myytavissä olevien toimintojen varat	0,0	0,0	87,0	0,0
Varat yhteensä	2 026,4	2 071,2	2 183,8	1 209,7
Oma pääoma ja velat				
Oma pääoma	538,7	62,8	542,0	49,2
Varaukset	22,9	0,0	12,6	2,8
Velat	1 464,8	2 008,4	1 583,7	1 157,6
Myytavissä olevien toimintojen velat	0,0	0,0	45,5	0,0
Oma pääoma ja velat yhteensä	2 026,4	2 071,2	2 183,8	1 209,7